

DÉLMAGYARORSZÁG

Nézőponti szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
Korona-utca 15. szám
Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
Városház-utca 3. szám

REGGELI ÉS ESTI LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA SZEGEDEN
egész évre . K 24— fél évre . . . K 12—
negyedévre . K 6— egy hónapra K 2—
Reggeli lap ára 4 fillér

REGGELI ÉS ESTI LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA VIDÉKEN
egész évre . K 28— fél évre . . . K 14—
negyedévre . K 7— egy hónapra K 2-40
Esti lap ára 2 fillér

TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 305 Kiadóhivatal 836
Internumbán 835
Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12

1911. július 6.

A Szalma István ügye kezd erősen komplikálódni. Szegény, még föl sem akasztották és már is osztozkodni akarnak azon a kötélen, amelyre fölakasztanák, ha egyáltalán fölakasztanák. Mi könyörületesebbek leszünk és nem háborgatjuk meg az ifjú Szalmának azokat az álmait, amelyekbe ő mint utolsó szalmaszálba kapaszkodik és amelyeket ideiglenes börtöne magányában a legfőbb kegyelmezési jog gyakorlásáról szőtt. Megtehetjük ezt annyival inkább, mert le merjük tenni az esküt arra, hogy egy nagy nő vagy zö betű sem jut el Szalmához abból a tojástáncból, amelyet halálraítélése vagy inkább kivégzése körül két helyi lap és egy törvényszéki bíró jár.

Az esethez a maga konkrét mi-voltában semmi közünk. Ha egy lapot felültet egy ur, végezze el az a lap a dolgát azzal az urral. Ha az az ur véletlenül egy másik lap munkatársa, kapjanak hajba azok a lapok, amelyeket a dolog ilyen közről érint. És ha az az ur tényleg törvényszéki bíró is, szóljon bele ebbe az ügybe a törvényszék elnöke, még pedig — most már követeljük — teljes szigorral, a bírói talárhoz illő méltósággal és féltéssel és azzal az érett megfontoltsággal, amely talán nem a közéletben szerepelni vágyó egyes embernek, hanem a közéletben kockán forgó nagy értékeknek és érdekeknek kijár.

Elvileg szólunk a kérdéshez. Nem tudjuk, igaz-e, hogy Nagy Zoltán ur, királyi törvényszéki bíró, volt az, aki fölültette az egyik szegedi lapot azzal a hirdetéssel, hogy Szalma István halálos ítéletét a király jóváhagyta. De azt tudjuk, hogy illet egy törvényszéki bíró nem tehet, hogy lapotársunk fölsülésének egyáltalán nem tudunk örüdeni, mert úgy látjuk, hogy itt egy közéleti analíabétának a részéről a leg-súlyosabb merénylet intéződött minden szabadságok és jogok leghatalmasabb védőbástyája, a magyar sajtó ellen. Ha az emberek itéleteikben a legkevesebb etika vezérli meg, most nem kár-

örvendeznek és ezt a botlást nem az illető újság teherlapjára írják, hanem minden zsurnalisztikai baklövés vádjá alól fölmentik azt az újságíró, akinek terhes és idegölő munkájában gáncsot mérészkedett vetni egy emberke.

A dolognak tehát úgy, ahogy ma van beállítva, két nézőpontból is nagy jelentősége van. Tisztázni kell először azt, hogy jogosan illet-e Nagy Zoltán urat az a vád, amelyet ellene emeltek. Sajtóbotrányok nem támadhatnak és kavaroghatnak folyton egy törvényszéki bíró körül. De minden esetre ki kell cibálni a pódiumra azt az urat, akinek ilyen ingyencégei vannak. A többi azután a szegedi sajtó dolga, amely ennek az esetnek a megítélésénél semmi esetre sem tagolódhatik szét partikuláris érdekek szerint.

A helyes magyarosítás.

— Saját tudósítónktól. —

Megirtuk, hogy tizennégy német ajku fiut helyeztetett el Szegeden az idei szünidőn ismét a „Torontál-megyei Magyar Közművelődési Egyesület” abból a célból, hogy a fiuk itt a legjobb nyelvmester, a gyakorlat alapján elsajátítsák a magyar nyelvet. Az idea kitűnőségéhez szó sem férhet. Minden esetre érdekesnek találtuk, hogy és miként élnek Szegeden a kis sváb nebulók, éppen azért munkatársunk fölkereste a mórjai iskolában Raffner Dezső igazgató urat, aki készséggel mondta el a következőket a csendes, de minden bizonnyal nagy eredményeket fölmutató magyarosítási akcióról:

— Tizennégy fiúcskát hozott Blesz Miklós tanító Rezsőházáról, Torontál megyéből. A tanító, aki a fiukat kalauzolta, maga is alig-alig tud magyarul, épúgy a fiúcskák is csak egy pár szót beszélnek egy-kettő kivételével, akik már másodízben vannak Szegeden magyar szón.

— Élénk, pajkos fiúcskák, akik eleinte ugyan elszontyorodtak és haza-haza sirtak a szülők után, de mikor a jó családok szeretetteljes gondozását tapasztalták, hát csak megvigasztalódtak valahogy. Tudnivaló ugyanis, hogy a fiuk nem az iskolában laknak, hanem beosztották őket tisztas családokhoz. Kettő-három került egy-egy családhoz. Szükséges volt ez az intézkedés már azért is, mert ha mindannyian együtt vannak, akkor csak rájár a nyelvük a német szóra, míg így a lakásadó család-

dal való érintkezésben rá vannak utalva a magyar beszédre.

— Hetenkint egyszer-kétszer összejönnek az iskolában is, ahol Raffner igazgató oktatja őket úgy a magyar nyelv, mint más praktikus tudnivalókra. Sőt az oktatás iránt helyes gyakorlati érzékkel bíró iskola-igazgató fürdőbe is viszi őket, hogy elejét vegye a fiuk esetleges szabad fürdőzésének.

— A Torontál-megyei Magyar Közművelődési Egyesületet dicséret illeti ezért az áldozatkész és igazán kulturális munkájáért. Kíváncsinos lenne, hogy ezt a példát más közművelődési testületek is kövessék, mert jól tudjuk, hogy főleg nagyszabású akcióra kellő anyagi erejük nincs, kíváncsinos tehát, hogy a közönség körében mozgalmat indítsanak ez ideának. A közönség, a nagy magyar közönség érdeke, hogy minél több német, román vagy szerb fiu legyen nyelvben és érzésben magyarrá. Egy fiu ellátásának két havi költsége hatvannégy korona.

Az ujjáépült Tömörkény.

— Saját tudósítónktól. —

A Délmagyarországban annak idején beszámoltunk Tömörkény köz-ség pusztulásáról. Már majd egy éve annak, hogy a kis község fölött hatalmas vihar zúgott keresztül, nem kimélve semmit, mit emberi kéz alkotott. Rövid félóra alatt a virágos és jólétnak örvendő kis falucsukából szívet facsaró rom lett. A vetések siralmasan letiporva, a gabonák üresen, mag nélkül lengették aszott kalászaikat. Az épületek megrongálva, a templom torony és kereszt nélkül jelezte az óriási vihart, ami a kis falucsukából hamarosan földusz-fészket varázsolt. Mint egy varázs-szóra történt az egész katasztrófa. Egy rövid félóra és a jólétnél nyomorúság, a vigasztól siralom, a kultúrából kicsinyesség, néma szótlan-ság lett.

Késik az államsegély.

Tömörkény lakossága kétségbeesve fordult a könyörületos szívek felé. Lassan, nagyon lassan gyűltek a könyörület fillérei. Legnagyobb baj azonban az volt, hogy az állam által a nagy szükséghez képest elég gyorsan megszavazott 30,000 korona késétt. És mikor nagysokára megérkezett a várva-várt segély, Tömörkény lerongyolódott, kiéhezett lakói arra a családásra ébredtek, hogy 30,000 korona bizony nem sok pénz, mert a középületek kijavítása után, személyenként csak egy forint és kilencven krajcár jutott a nyomorgóknak. Jött a többi segély is, Pallavicini örgróf, Szeged város, Csongrád, Budapest, tudomást vettek a pusztulásról és segítettek a szenvedőkön. Ez azonban mind kevés volt. Dologhoz kellett látni a falu minden eleven, munkabíró tagjának.

Tömörkény dolgozni kezdett. Nagyot, hatalmasat és szépet alkotott, összerezéből — eltekintve a kis segítségétől — helyrehozta a vihar által rommá tett falucsukát.

Munkában a tömörkényiek.

Tömörkény dolgos lakói látták, hogy a könyörület fillérei csak az éhhaláltól mentik meg a falut. Nekik ez kevés volt, a régi viruló gabona-táblákat, gyümölcsöt nehéz fát akarták visszaszerezni. Jogot formáltak nemcsak az élethez, hanem az élet szépségeihez is. Dolgoztak. Beálltak napszámosoknak a közel eső falvakba és vitték haza a nehéz munkával, véres verejtékkel szerzett garasokat. Gyűltek a garasok, épültek a viskók. A nehéz munkának meg lett az eredménye, ma már jókedvűen néznek a tömörkényiek az aratás elé. Telt kalászkok lenget a szellő a tömörkényi határon. A nap-sugár megtörve botlik be, az új templom fényes keresztjébe.

Új falu Szeged határában.

A régi Tömörkény elpusztult, de fölépült helyette az új. A rombadőlt iskolák helyett új, nagyobb iskolákban tanulnak a tömörkényi gyerekek. A templom, mely a vihar által kicsinyes rom lett, most fényes díszszel szolgál hivatást. A templomot Pallavicini György örgróf saját költségén rendezte be. Vetőmagot is Pallaviciniék adtak a tömörkényieknek. Ma már nincs panaszra ok, van kenyér és hajlék. A dolgos kezek néhány év alatt újra virágzó falut teremtenek. Megint a vig élet zaj a hallik vasárnaponként a tömörkényi utcákon, legények, leányok vigan ünneplik a pihenés napját, nem kell réttegniük, hogy nem lesz betéví falatjuk. A szorgalmas munka meghozta gyümölcsét. Elpusztult a község, de hamvaiból is föltámadt.

A képviselőház ülése. Buda-

pestről telefonálja tudósítónk: Kabos Ferenc elnök tíz órakor nyitotta meg az országgyűlést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az appropriációs javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadta a Ház. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök betérjlesztette a felségjogoknak Bosznia és Hercegovinára való betérjlesztéséről szóló javaslatot. Lukács László pénzügyminiszter a Magyar Földhitelintézetekre vonatkozó törvény módosítására nyújt be javaslatot. Kelemen Samunak aggályai vannak a módosításokkal szemben. Lukács László reflektál Kelemen Samu beszédére, amely után a módosításokat a Ház elfogadja. Ezután áttért a Ház Zágráb, Fiume és Pozsony városok kölcsöneinek tárgyalására. Bakonyi Samu kéri a Házat, hogy Debrecen is hasonló kölcsönhöz juttassák.